

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrsne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXI. — LETO XXXI.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), MAY 5, 1948

STEVILKA (NUMBER) 89

Lausche sijajno zmagal; mašina strahovito tepena

Novi grobovi

PETER VELIKONJA
V Charity bolnišnici je premilni Peter Velikonja, stanujoč na 833 Maud Ave. Pogreb oskrbuje železov pogrebni zavod. Podrobnosti bomo poročali jutri.

JOHN JAKOBE
Prošli petek je umrl v Clearfield, Pa., John Jakobe st., doma iz Drobovca pri St. Jerneju na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 39 leti. Zapuščala ga je žena, sinovi: John ml., Tony, Frank, Joe in Louis, hčeri Mrs. Mary Bregar in Mrs. Josephine Dolenc ter brata Antona, v Pittsburghu, Pa., pa brata Louisa.

CPL. FELIX CEKADA
Danes jutraj je dospelo truplo Cpl. Felixa Cekada, USMC, ki je našel smrt v boju 22. februarja 1944 na otoku Iwo Jima. Ob času smrti je bil star 24 let. Pred vpoklicem v službo domovine je delal pri Reliance Electric Co. kot strojnik.
Bil je član društva Danica, št. 34 SDZ ter društva Krasni raj, št. 60 ABZ. Tukaj zapuščala žalujočo mater Mary, bivajočo na Prince Ave., brata Dominica in sestro Jennie Segulin, v stari domovini pa brata Josepha in sestro Marijo Alta, ter več bližnjih sorodnikov. Truplo bo ležalo na mrtvaškem odru v Ferfoliatovem pogrebni zavodu, odkoder se bo v petek jutraj ob 8.30 uri vršil pogreb v cerkev sv. Lovrenca in nato na pokopališče Calvary na vojaški oddelki. Vojaške pogrebne obrede bo vodil St. Lawrence Post.

Domače vesti

Če se
Ameriški rdeči križ je dobil poročilo, da bi poizvedel za naslov Petra Robnig ali njegove družine. Doma je iz Kaplja ter je prišel v Ameriko med letom 1920-1922. Zanj bi rad zvedel nekaj. Če sam to čita ali pa če kdo ve za njegov naslov, je prosimo, da sporoči na 1227 Prospect Ave., tel. SUPERIOR 1800 Ex 374.

Slike v knjižnici

V javni knjižnici Norwood Library na 6405 Superior Ave. se bo v četrtek 13. maja kazalo film "Children of Europe," katerega je bil posnel na potovanja po Evropi Theodore Andrić. Pričetek ob 7.30 zvečer. Vstopnina je prosta za vse, otroci bodo imeli vstop le s starši.

Zabavni večer čitalnice

Slovenska narodna čitalnica bo v soboto večer 8. maja priredila zabavni večer za člane in prijatelje v dvorani št. 1, novo poseljeno Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Zaprave bo vsakovrstne in posetniki se bodo lahko v prijateljskem krogu razvedrili za nekaj uric.

Prog. Slov. krožek št. 1

Clanice krožka št. 1 Prog. Slov. se vabljene, da se udeležijo redne mesečne seje v četrtek večer 6. maja v Slov. domu na Waterloo Rd. Ta seja bo zelo važna, ker je zadnja pred konvencijo, in je treba več stvari urediti, zato se, prosimo, da se udeležite.

Zmagovalec in njegova soproga

(Courtesy of Cleveland Plain Dealer)
Prizor na glavnem kampanjskem stanu, ko sta bivši governor Frank J. Lausche in njegova soproga Jane snoči prejela telefonska poročila o veliki zmagi pri včerajšnjih primarnih volitvah.

Bevin je proti ustanovitvi Federacije evropskih držav

V parlamentu je tudi izjavil, da je malo nade za pomiritev z Rusijo

LONDON, 4. maja — Angleški zunanji minister Ernest Bevin je danes pri otvoritvi parlamentarnih debat glede zunanje politike izjavil, da odklanja idejo o ustanovitvi neke Federacije evropskih držav.

Bevin je pohvalil pakt, ki je bil sklenjen v Buselju med Anglijo, Francijo, Belgijo, Nizozemsko in Luksemburgom, kateri pakt predvideva tesno sodelovanje omenjenih držav pri ekonomskih, finančnih, kulturnih in vojaških vprašanjih.

"Toda ta pakt ne predvideva zveze v smislu ustanovitve neke Federacije evropskih držav. Takšna dramatična poteza bi lahko navdušila kakšnega idealista, toda v svetu mednarodne politike se mora iti korak za korakom in je potrebno, da se na stvari gleda realistično in praktično," je rekel Bevin in pristavil, da bi vsaka konvencija glede teoretičnih vprašanj sovarenitete samo vrgla nazaj celo gibanje, ki se je začelo.

Bevin dolži Rusijo širjenje komunizma

Bevinova izjava glede federativne Evrope je udarec tistim skupinam laboritorov in konservativcev, ki so računale, da je zveza zapadne Evrope prav za prav prvi korak k ustanovitvi federativne Evrope.

Glede angleške politike v zvezi z Rusijo, pa je Bevin izjavil, da je malo nade, da bi prišlo do sporazuma z Rusijo in sicer tako dolgo, "dokler Rusija vztraja pri širjenju komunizma po celem svetu." Pristavil je tudi, da bodo angleške čete ostale v Berlinu, kljub ruskim naporom, da jih prisilijo na umik.

Angleški zunanji minister je

govoril tudi o Obnovitvenemu programu za Evropo (Marshallovemu načrtu), o katerem je dejal, da bi rad videl nekoga, ki bi se dignil in odprto ter jasno zavrgel pomoč Zedinjenih držav pri obnovi Evrope.

Glede sodelovanja zapadnih okupacijskih zon Nemčije pri tem programu, pa je Bevin dejal, da Anglija smatra takšno sodelovanje nujno potrebno.

"Mi uporabljamo vso produktivno zmogljivost in velike vire zapadne Nemčije v interesu obnove zapadne Evrope," je rekel Bevin.

Churchill bo zagovarjal Združene države Evrope

LONDON, 4. maja — V petek se bo v Hagi začela konferenca, na kateri se bo razmotrivalo o Churchillovi ideji, da se ustanovi politično in ekonomsko zvezo zapadne Evrope.

Konferenci bo prisostvovalo od 700 do 800 delegatov iz vseh 16 dežel, ki so sprejele tako zvani Marshallov načrt. Poleg teh pa bodo potom beguncev in pregnancev "zastopane" tudi Jugoslavija, Rumunija, Poljska, Češkoslovaška in Španija. "Zastopniki" slednjih držav pa se bodo na konferenci nahajali le kot opazovalci.

Churchill bo imel otvoritveni govor. Pričakuje se, da bo poudaril in še bolj poudaril svojo idejo, odnosno predlog za ustanovitev združene Evrope.

OHISKI SOCIALISTI SO IMENOVALI KANDIDATE

YELLOW SPRINGS, O., 3. maja. — Ernest Morgan, 40-letni predsednik tukajšnje tiskarne, je bil včeraj na kongresu ohijske socialistične stranke imenovan za strankinega kandidata za governorja. On je sin Arthurja E. Morgana, bivšega predsednika Antioch kolegija in prvega šefa TVA.

Konvencija je izbrala tudi kandidate za druge državne urade za kongresnika-at-large. Izrekla se je proti diskriminaciji pri najemanju radi rasnih in drugih predsodkov, ter proti splošni vojaški službi.

Za Materinski dan

V nedeljo bo materinski dan in običaj je, da se otroci spominijo matere na ta dan s kakšnim lepim darilom. Dobro je, da si že vnaprej preskrbite darila, ko je izbira lažja. Ako nameravate materi podariti za njen dan lepo cvetje ali kakšen drugi predmet v pohištvu, obleki itd., obiščite naše cvetličarje ali trgovce, kjer boste dobro postreženi in dobili nizke cene. Lepo cvetje bodo imeli v cvetličarni James Slapnik na 6620 St. Clair Ave. ter pri Chas. in Olga Slapnik, 6026 St. Clair Ave., v Oblakovi trgovini s pohištvom na 6612 St. Clair Ave. boste pa dobili razne druge predmete za trajni spomin.

Redna seja

Nocoj se vrši redna mesečna seja društva Carniola Hive, št. 493 TM v navadnih prostorih Slovenskega narodnega doma. Članice so vabljene, da se udeležijo.

Nove bančne ure

Pričenši v petek 14. maja bodo banke članice Cleveland Clearing House Association spremenile uradne ure ob petkih. Tako bodo banke Cleveland Trust Co., razen onih v "down-townu", odprte ob petkih od 9:30 do 2:30 popoldne ter od 4:30 do 6. ure.

Njegova večina nad Millerjem bo znašala 100,000 glasov

IZID VOLITEV ZA OKRAJNE IN DRUGE URADE SE NI NAN

Aparat volilnega odbora v okraju Cuyahoga je snoči deloval zelo počasi, ker je bilo zadnji čas tam uposlenih mnogo novih klerkov in pomočnikov. Vsled tega danes zgodaj zjutraj ni bilo še skoro nobenih števil, kako so se končali kontesti za razne okrajne in druge urade.

Drugi vzrok je tudi "hitri čas", ki ga imamo v Clevelandu. Volilni rezultati so radi tega zaostali za eno uro.

Zato ob času, ko to pišemo, še ni mogoče ničesar definitivnega poročati, kako je prišel iz volilne borbe Edward J. Kovačič, ki je kandidiral za okrajnega komisarja, in neznani je tudi izid v tekmah za nominacijo za državne senatorje in poslance.

Kar se tiče 21. kongresnega distrikta, izgleda, da bo z malo večino zmagal sedanji demokratski kongresnik Robert Crosser, ki je imel dva proti-kandidata, in na podlagi pičlega števila glasov, ki so bili preštet, je ugođen tudi izid za Jack G. Day-a, ki je kandidiral za demokratsko kongresno nominacijo v 22. distriktu.

Teror zadivjal v Grčiji po umoru ministra Ladasa

Monarhistična vlada dala ustreliti 154 gerilcev v enem samem dnevu

ATENE, 4. maja — Grška monarhistična vlada je danes dala ustreliti 154 proti vladnih Grkov, ki so bili obtoženi, v zvezi s sodelovanjem z gerilci ali pa bili komunisti.

Današnja masna ustrelitev jetnikov je največja, ki jo je izvršila grška monarhistična vlada premijerja Sofulisa. Kot pravijo predstavniki monarhistične vlade, so večinoma ustreljeni jetniki bili obsojeni na smrt, ker da so baje pri krvavi revoluciji leta 1944 izvršili "neštete zločine."

Istočasno s to masno ustrelitvijo svojih nasprotnikov je vlada priredila velik pogon na osebe, ki so osumljene, da so proti sedanjemu režimu. Monarhistični uradniki so izjavili, da je bilo aretiranih "na stotine nevarnih komunistov" v zvezi s preiskavo glede umora justičnega ministra Cristos Ladasa, ki je bil odgovoren za smrt 124 ustreljenih grških gerilcev.

Slovenski volilci v Clevelandu in predmestjih so se krasno odzvali

Frank J. Lausche je pri včerajšnjih demokratskih primarnih volitvah izvojeval sijajno zmago in temeljito porazil demokratske mašinske politike, ki so šli v boj proti njemu in na vse kriplje delovali za nominacijo njegovega protivnika Ray T. Millerja.

Na podlagi še nepopolnih poročil izgleda, da bo večina bivšega governorja, ki je šel v volilno borbo brez "mašine" in brez denarja, znašala nad 100,000 glasov, oziroma blizu 125,000.

Demokratska mašina v okraju Cuyahoga bila brez moči

Lausche je z lahkoto porazil Millerja ne samo po državi splošno, temveč pokazal je enako odločilno premoč v Clevelandu, oziroma okraju Cuyahoga, ki so ga mašinski politiki smatrali za svojo trdnjavo.

Ena posledica tega utegne biti ta, da bo prišlo do revolte v strankini organizaciji, in da bo sedanje vodstvo, z James R. Devittom na čelu, ki je goreč Millerjev pristaš, primorano kapitulirati in izročiti vodstvo demokratom, ki si niso umazali rok z gonjo proti Lauschetu.

Znamenja kažejo, da bo župan Thomas A. Burke, ki je nasledil Lauschetu, ko je bil slednji prvič izvoljen za governorja, igral važno vlogo v akciji za reorganizacijo strankinega vodstva.

Slovenski državljani niso poslušali "Ameriške Domovine"

Kakor znano, je šla "Ameriška Domovina" s pešično slovenskih politikov čez drn in strn v boj proti Lauschetu in od prvega dneva primarne kampanje skušala pridobiti naše državljane za Millerja.

Svoj prvi uvodni članek, v katerem je udarila po Lauschetu in zahtevala od njega, da se umakne v prilog Millerju, je celo sporočila angleškimi listom, ki so ga priobčili na prvi strani kot dokaz, "da je lastni narod obrnil hrbet Lauschetu." Ta članek so potem ponatisnili mašinski demokratski organi širrom države in z njim skušali nahujskati vse narodnostne skupnosti proti Lauschetu.

Igra pa se je izkazala za ogromen "boomerang". Iz števil, ki so neuradno na razpolago, je razvidno, da so naši ljudje šli včeraj masno na volišče in dali Lauschetu krasno zaupnico. To se je zgodilo predvsem v 23. in 32. vardi, kakor tudi v Euclidu, kjer so slovenski glasovi odločilni.

Lausche se zahvalil ljudstvu za zmago na volišču

Lauschetova zmaga je postala očitna že okrog 10. ure zvečer, ko so začela prihajati prva poročila z volišč. Kmalu potem, ko so se zaprle volilne koče, se je podal v dvorano veteranskega kluba na St. Clair Ave., kjer je sprejemal čestitke svojih pri-

jateljev in podpornikov, ki so tekom kampanje organizirali tri samostojne agitacijske skupine.

Tam je ostal uro in pol, potem pa je odšel na svoj glavni kampanjski stan v hotelu Carter, kjer je bilo zbranih kakih 150 njegovih "prostovoljcev", med njimi njegova soproga ter njegovi bratje in sestre. V celi skupini ni bilo niti enega "vplivnega" profesionalnega politika.

Ob 1:30 sta Lausche, njegova soproga in državni kampanjski direktor Gene Hanhart odšli na televizijsko postajo, kjer se je vršil televizijski intervju. Casnikarjem pa je podal sledečo izjavo:

"Vsem onim, ki so me podpirali v kampanji za nominacijo za urad governorja te velike države sem globoko hvaležen. Storil bom vse, kar je v moji moči, da se izkažem vrednega izkazanega zaupanja.

"Z onimi, ki se niso strinjali z menoj, se veselim, ker živimo v deželi, kjer imamo pravico, da smo različnega mišljenja, in kjer znamo uglasiti vse razlike v interesu edinstva in boljše vlade."

Taylor obsojen na 180 dni ječe

Podpredsedniški kandidat bo plačal tudi globo v znesku \$50 in vse stroške

BIRMINGHAM, Ala., 4. maja — Podpredsedniški kandidat na listi Henry A. Wallaceove progresivne stranke senator Glen Taylor je bil danes zaradi "povzročenja nemirov" obsojen na globo v znesku \$50 in na 180 dni zapora.

Pri obravnavi je policijski sodnik Oliver Hall napadel Taylorja v zvezi z vprašanjem civilnih pravic in plemenskih netrpnosti na jugu.

Zaporna kazen za Taylorja je bila odložena, sam senator pa postavljen pod šest mesečno probacijo. Odvetniki podpredsedniškega kandidata, ki je v Birminghamu pretekli teden ključeval rasnim predsodkom juga, so takoj izjavili, da bodo vložili priziv na višji sodnji.

Popravek

V poročilu, ki smo a prejeli v ponedeljek o smrti brivca Vincent Lapuh iz 15602 Holmes Ave., se nam je napačno poročalo njegovo ime kot tudi kraj rojstva. Pokojni je bil rojen v Pesje vasi št. 6, fara Videm pri Savi na Spodnjem Štajerskem.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:

(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 8.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

GLEN H. TAYLOR

Senator Glen H. Taylor, ki je kandidat za podpredsednika Zedinjenih držav, na listi nove progresivne stranke, ki jo vodi Henry A. Wallace, je pretekli teden postal žrtev plemenske nestrpnosti, ki jo uradno priznavajo mnoge države na našem Jugo. Včerja se je zagovarjal proti obtožbam da je v Birminghamu povzročil nerede, ker se ni hotel vdati predpisom, ki v Alabami določajo, da morajo biti zamorski državljani ločeni od belopolnih. Birminghamska policija je tega odličnega progresivca vrgla v zapor na najbolj surov način.

Odločni podpredsedniški kandidat je izjavil, da bo kljub vsej nevarnosti odšel v Birmingham in se boril za boljši svet za vse ljudi, naj bodo to beli ali pa črni.

Ni dvoma, da pri Taylorju te izjave niso samo prazne fraze kot pri predsedniških kandidatih, katerim je čarter o civilnih pravicah le volilni letak. Življenje Taylorja je poteklo v neprenehani borbi za izvojevanje civilnih pravic vsem državljanom brez razlike na barvo njihove kože ali pa na njih socialni položaj.

Ze dolgo časa se Taylor v senatu bori proti rasnim predsodkom, katerih žrtev je postal tudi sam preteklo soboto, ko so ga vrgli v ječo. V zvezi s tem je potrebno opomniti, da je prav Taylor pri Osemdesetem zasedanju kongresa januarja meseca leta 1947 predložil znamenito resolucijo proti znanemu senatorju Bilbu, ki je celo svojo politično karijero zgradil prav na rasnih predsodkih Juga.

(Republikanski senator Robert Taft je sicer včeraj izjavil, da je bila zasluga republikancev, da se je Bilbu odvzelo sedež v senatu, toda ta Taftova trditev nima nobene podlage, ampak zopet spada v prazno volilno kampanjo).

Senator Taylor je bil mož, ki je odločno zahteval, da se Bilbu odvzame sedež, ker je slednji "vodil zaroto z namenom, da prepreči državljanom Zedinjenih držav, da bi se poslužili svojih ustavnih pravic sodelovanja pri volitvah."

Uradno glasilo nove progresivne stranke "The Citizen," iz katerega črpamo te podatke o delu in borbi senatorja Taylorja, podaja opis te dramatične borbe proti Bilbu, odnosno proti rasni diskriminaciji, ki jo je Taylor vodil v senatu.

Taylor je eno uro bral levite Bilbu, ki je sedel in bedno strmel nekoliko čevljev dolje. Progresivni senator mu je zalučal v obraz sledeče obtožbe:

"Mr. Bilbo je na dolgo in široko prepotoval Jug, netil plemensko sovraštvo, podžigal belce, da so sovražili zamorce, zamorce pa, da so sovražili belce. Belcem, ki so sami siromašni, sestradani, neoblečeni in neprosiženi, ne nudi napredek, hrano, obleko in prosvičenost. Ne. On jim nudi prijeten čut, da so dvignjeni nad drugimi, cenene občutke, da pripadajo gospodujočemu plemenu, radost, da lahko brcajo nekoga drugega."

Bilbo je sedel kot na žerjavici. Toda bilo je tudi zadnjič, da je sedel v ameriškem kongresu.

Da, Glen Taylor je bil edini od 96 senatorjev, ki je stoodstotno volil za človeške principe in je bil prvi senator, ki se je oklenil nove progresivne stranke Amerike.

"Pridružujem se Henry A. Wallaceu pri njegovi pogumni in junaški borbi za mir," je naznanil Taylor 23. februarja, ko je pretrgal zveze s reakcionarnimi bossi demokratske stranke. "Jaz ne zapušчам demokratske stranke. Ona je zapustila mene. Krasno bo voditi rama ob rami s Henry A. Wallaceom volilno kampanjo v novi stranki. Vem, da se bom počutil dobro zaradi spoznanja, da nisem več navezan na velike mestne bosse Kellyja, Hagueja, Flynn, Cutleya, Pendergasta in da ne bom moral prilagoditi moje stališče srednjeveškim Jim Crow konceptom Crumpa in Rankina, kakor tudi vseh ostalih "poll tax-jev" in poklicnih sovražnikov človeških svobodščin in osnovnih ameriških pravic. Tudi ne bom soočen s problemi, pred katerimi se nahaja žalostna, majhna skupina republikanskih liberalcev, ki morajo požirati in prebavljati programe, ki jih za njih ustvarjajo Mr. Pew, polkovnik McCormick, senator Taft in National Association of Manufacturers. Počutim se dobro, ker lahko pridem na plan in se borim za stvari, v katere verujem, brez vsake skrbi, da bom stopil na predsodke ali pa privilegije kakšnega neokusnega zaveznika... Ni ne Pauleyev, ne olja, ne Wall Streeta, ne generalov in ne skupine s posebnimi privilegijami."

SLOVENSKO HRVATSKA PROSVETNA ZVEZA V TRSTU POZIVLJE AMERIŠKE SLOVENCE NA SODELOVANJE

Od "Slovensko hrvatske Prosvetne zveze—Odbora za zgraditev novih zidov na Slovenskem kulturnem pogorišču" v Trstu, smo prejeli pismo, ki je namenjeno ameriškim Slovincem.

Iz pisma je razvidno, da je v Trstu na delu odbor, ki si prizadeva, da potom akcije za zbiranje gmotnih sredstev pozida, obnovi in zgradi nove domove na Svobodnem tržaškem ozemlju. Prepričani smo, da se bodo naši Primorci, pa tudi ostali Slovenci in Hrvati, odzvali temu apelu in pomagali našim rojakom v Trstu. Pismo se glasi:

Trst, 26. marca 1948.

F. N. "Enakopravnost,"

Cleveland, Ohio:

Bržkone vam je znano, v kakšnih razmerah se mora slovensko ljudstvo na Tržaškem ozemlju boriti za svoje osnovne, človečanske in narodnostne pravice; prav tako vam je znano postopanje anglo-ameriške okupacijske vojaške uprave, ki slovenski življenj zapostavlja na vseh poljih javnega življenja. Še prav posebno občutna je krivica, ki jo slovensko ljudstvo trpi še danes na kulturnem polju, kjer je fašizem tako temeljito opustošil in zatril vsako možnost kulturno-prosvetnega snovanja slovenskemu ljudstvu, da je zadržanje okupacijske vojaške uprave spričo tako junaške osvobodilne borbe slovenskega naroda nekaj povsem nezaslišanega.

Slovensko ljudstvo pa kljub temu ne odneha in ne bo odnehalo; z vsó odločnostjo in vztrajnostjo zahteva spoštovanje svojih pravic v duhu osvobodilne borbe in v duhu povsem jasnih določb mirovne pogodbe. Kljub temu pa naše ljudstvo ne more več čakati. Zaradi tega je na Tržaškem ozemlju "Slovensko hrvatska prosvetna zveza" pokrenila akcijo za zbiranje gmotnih sredstev, da pozida, obnovi in zgradi nove domove za nadaljni kulturni razvoj slovenskega življa. S pričo dejstva pa, da bi tega sami ne zmogli, se obračamo tudi na naše rojake in sorojake v Jugoslaviji in v ostalem svetu s prošnjo, da nam pri naši kulturni obnovi tudi s svoji strani gmotno pomagajo po svojih močeh.

V ta namen so si delegati slovenskega in hrvatskega prebivalstva Svobodnega tržaškega ozemlja na zborovanju v Škedenju (Trst) dne 14. septembra 1947 izvolili "Odbor za zgraditev novih zidov na slovenskem kulturnem pogorišču" in odobrili "Spomenico," ki vam jo istočasno pošiljamo, da bi vse naše sorojake poučili o stanju, ki vladaja pri nas in jih naprosili, da nam s čim izdatnejšo gmotno pomočjo izkažejo svojo solidarnost z borbo, ki jo tudi na narodnostno kulturnem polju slovenski življenj na Tržaškem ozemlju vodi proti nekulturnemu zaslužjevanju anglo-ameri-

škega imperializma.

Vse prispevke, ki jih bo podpisani Odbor od vas prejel, bo potrdil s častno priznanico, katere vzorec vam tudi pošiljamo v prigrabu.

Glede posameznikov, ki želijo prispevati k naši kulturno-prosvetni obnovi z večjo vsoto, vas prosimo, da nam pošljete ime, priimek, poklic in točen naslov darovalca, da nam omogočite izstavitve častne priznanice na njegovo ime.

Ker smo s tiskanje "Spomenice" imeli precejšnje stroške, tako da nas posamezni izvod stane 600 lir, vas obenem naprošamo, da nam po možnosti žrtvujete prispevek tudi za kritje tiskarskih stroškov.

Za vse morebitne informacije in pojasnila blagovolite obračati se na: Slovensko hrvatska prosvetna zveza (SHPZ)—Odbor za zgraditev novih zidov na slovenskem kulturnem pogorišču—Trst, ulica N. Mathiavelli 1/1.

Za vsó bratsko pomoč se vam v imenu vsega slovenskega in hrvatskega prebivalstva "Svobodnega tržaškega ozemlja" že vnaprej najtopleje zahvaljujemo.

Smrt fašizmu—Svoboda narodu!

Dušan Hreščak, tajnik.

(Pečat)

F. S. Naprošamo vas, da nam denarja ne pošiljate v pismih, ker bi poredkoma dospel na naslov.

stavbišč, ki se nahajajo v naši okolici. Kako se je to zgodilo, boste vprašali?

Well, sosed misli, da so stavbišča njegova, ker nima rad onih, ki jih v resnici lastujejo. Še je k pravniku z mislijo, da jih bo na tak način prisilil, namreč ako reče, da so to njegovi "loti" čeprav niso. Peter je šel na okrajni urad, kjer se plačuje davki in tam so ugotovili, da tako zvani "Deed" šteje 2682304, je bil prodan Peter Starku in ostalim po Wm. Morris 29. novembra 1938 in rekordiran 30. novembra 1938 na imena Peter Stark, Anna Novak in Mary Guštin. To so tri parcele in na okrajnem uradu so rekli: "Kaj pa je s temi ljudmi? To po vseh pravicah pripada vam!"

Tako je "ujc" in ne vprašajte za nekaj, kar ni vaše. Zemlja pripada Bogu, ki jo je ustvaril in "loti" pa Petru, Anni in Mary, ki so plačali "cash" dolarje za njih. Vi stric ste pa pobožen človek in se bojite komunistov na vaši ulici in zato ste šli k maši na velikonoč, sedaj pa molite, da bi vam Bog dal tri stavbišča kje drugje, ker ste se zmotili. Ta niso vaša. Mi upamo, da se vas Bog usmili!"

Frank Barbič.

Duhovnik napadel Lano Turner in naprednega Sinatro

BUFFALO, N. Y., 4. maja—Neki Rev. Fr. Raymond Schouten je danes napadel slovite filmske igralce Lano Turner in Frank Sinatro, ki da baje po mnenju tega duhovnika "prezirajo moralo."

Duhovnik, ki je predsednik Canisius kolegija, je rekel v zvezi z igralko Lano Turner, da je za otroke nevarno, da bi sedeli v gledališču in občudovali žensko, ki je bila "trikrat razporočena in štirikrat poročena."

Kar se pa tiče Frank Sinatre, ki je znan zaradi svojih naprednih idej in je nedavno v nekem filmu imel vlogo duhovnika, je ta Rev. Schouten izjavil, da se je Sinatra "priključil redovom komunistov in se povezal s podzemljem."

Ugledni Američani obsojajo napad na civilne svobodščine

NEW YORK, 4. maja—Skupina 140 uglednih Američanov je v nedeljo obsodila preganjanje dr. Edward Condona s strani kongresnega odbora za ne-ameriške aktivnosti. Ugledni Američani so zahtevali v svoji izjavi, da se ta odbor ukine.

Med podpisniki izjave se nahajajo imena filozofa John Dewey, pisateljice Dorothy Canfield Fisher, fizika Harold C. Ureya, pisatelja Robert St. Johna in drugih.

V svoji obsodbi ne-ameriškega odbora pravijo ugledni ameriški filozofi, pisatelji in znanstveniki:

"Mi smo proti temu, da se malo skupino ljudi postavi kot sodnike naše lojalnosti in patriotizma. Mi smo proti temu, da se uporablja strahovanje in blatenje, ter da se poskuša spraviti k molku ali pa prikazati kot ne-lojalne vse tiste, ki podajajo izjave, ki ne soglašajo s prepričanjem Thomasovega odbora."

ITALIJANSKA VLADA JE PODALA OSTA VKO

RIM, 4. maja—Vsi ministri v vladi premierja Alcide de Gasperija so danes podali formalno ostavko in pustili de Gasperiju proste roke, da sestavi novo vlado.

Novi italijanski parlament se bo sestal v soboto, da si izvoli parlamentarne uradnike. Novega predsednika republike pa se bo izvolilo 10. maja, ko bo tudi sam de Gasperi podal ostavko.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

Louis Adamic o Zedinjenih državah kot policijski državi

Znani ameriški pisatelj Louis Adamic je nedavno objavil članek z naslovom: "Bodite čuječi! Upirajte se do skrajnosti!" V članku opisuje vtise s svoje predavalne turnee po Zedinjenih državah. O razmerah v ameriški prestolnici piše med drugim:

"Dva dneva v Washingtonu sta pokazala, da je strah gospodujoči činitelj v življenju prestolnice. Dolgoletni najozgij priatelj, o katerih vem, da so tudi sedaj moji prijatelji, me niso hoteli obiskati v moji hotelski sobi, ker so se bali tajnih diktatov, ali pa niso hoteli, da bi jih kdo videl v moji družbi. Tudi hotelske nameščence večinoma po krivici obtožujejo ova- duštva."

Adamic navaja primere, kako žive v tem strahu skoraj vsi ljudje v državni službi celo višji uradniki, pa tudi poslovni ljudje. Po cestah se skrivaj ozirajo, v hotelskih vežah in v restavracijah šepetajo, ker se boje zasledovanj tajnih agentov. "Koliko izmed njih," vprašuje pisatelj, "je čutilo dolžnost upreti se tako imenovanim zakonom o lojalnosti, ki tvorijo skupno z neameriško aktivnostjo Rankinovega komiteja najvažnejše sestavne dele terorja, ki se je postal Washingtona in velikih delov države?"

"Pravijo, da deluje v Washingtonu sedem različnih vrst tajnih agentov. Prisluskovanje telefonskih pogovorov je zavzelo mogočen obseg. Celó zelo imovite osebe, ki pridejo v Washington in se nastanijo v najboljših hotelih, so nenadno prestrašene, strah pa je nalezljiva bolezen."

"Videl sem strah, nezaupanje in histerijo skoraj v slehernem mestu, ki sem ga obiskal med

Borba med Taftom in Stassenom napeta

Na podlagi še nepopolnih poročil se da sklepati, da bo Robert A. Taft zmagal nad Haroldom Stassenom, ki je šel v boj proti ohijskemu senatorju za republikansko predsedniško nominacijo.

Stassen je imel svoje kandidate za delegate na republikanski konvenciji v 23 distriktih izmed 52, poleg tega pa je imel tudi kandidata za delegata "at large," dočim je imel Taft osem kandidatov za delegate "at large."

Predno so dospela poročila o izidu primarne borbe v republikanskih vrstah, je bil Taftov kandidat proti edinemu Stassenovemu delegatskemu kandidatu "at large" varno v ospredju in vodilo so tudi Taftovi kandidati v ostalih osmih kontestih.

RUSI VRNILI AMERISKE VOJAKE

BERLIN, 4. maja—Trije ameriški vojaki, ki so se 38 ur nahajali pod sovjetsko oskrbo, bodo verjetno postavljeni pred vojaško sodnijo.

Vojaki so bili aretirani v nedeljo zjutraj, ker so povzročili nemire in streljali v zrak.

V PROVIDENCI SO ZASTAVKALI UČITELJI

PROVIDENCE, R. I., 4. maja—Danes so tu zastavkali učitelje v javnih šolah, ki so organizirani v svoji lastni uniji AFL. Učitelji zahtevajo, da se jim sedanje plače v znesku \$1,200 do \$2,400 letno zvišajo na \$2,400 do \$4,800 letno.

Vsled stavke učiteljev je zavaladalo veliko veselje med 30.000 učenci javnih šol v Providenci.

svojo turnejo. Samo nekaj tednov po odhodu "vlaka svobode" je v Philadelphiji organizirana drhal mladostnikov, ki se je posluževala fašističnega pozdrava, raznala s borovanje tretje stranke Amerike, da bi protestirala proti "preiskavi" Hollywooda s strani Rankinovega komiteja.

"Dva tedna nato sem bil v Los Angelesu, ko so oboroženi agenti na gestapovski način vdrli na manjše zborovanje, ki ga je demokratska stranka organizirala v nekem zasebnem stanovanju. Zborovalce so izrinili iz hiše najbrž zato, ker je bila napovedana diskusija o "Marshallovem načrtu" in "Kominformu."

"V lanskem novembru sem govoril na raznih univerzah in visokih šolah. V raznih krajih sem se mudil več tednov in skoraj povsod sem našel strah in histerijo. Bili so grozni prizori, kako so se profesorji, študentje in drugi priplazili k meni in mi šepetaje čestitali k mojemu "poritu," ker sem se drznil govoriti o idejah in principih, ki so neločljivi elementi "amerikanizma," kakor so ga pred dvema leti, ko je še živel Roosevelt, razumeli skoraj vsi Američani. Ta amerikanizem danes zasramujejo in pravijo, da je "prevraten," "neameriški" in "komunistični" v zvezi z današnjimi nacionalnimi in mednarodnimi problemi."

V dobro dokumentiranih izjavah kaže Adamic na walls streetske interese skupine Morgan, Rockefeller, Dupont itd.—ki skušajo z izkoriščanjem revolucionarne dediščine ameriškega naroda zgodovinskih draguljev in borbene tradicije v znamenju "svobode" ustvariti na svetu vojno psihozo proti silam svobode in socializmu.

Ponatis iz "Ljudske pravice"

5. maja 1948.

M. Iljin:

PRIRODA IN LJUDJE

(Nadaljevanje)

Akt s številko in pečatom

Zakaj so nomadi živeli? Včasih pove zgodovinarju kakšen uradni akt, napisan v pisani, navadno povelje s številko in pečatom več kakor vsi spomini očitavev.

Naj navedem dve kratki povelji:

1. Povelje generala Kaufman na generalu Golovačevu od dne 6. julija 1873 s številko 1167:

"Pozivam vas, da se nemudoma odpravite proti šotoriščem Jomudov ob hazavatskem kanalu in njegovih rokavih in da ta šotorišča popolnoma uničite, rodbine Jomudov pa do kraja iztrebite."

2. Povelje generala Kaufman na polkovniku Sarančevu od dne 6. julija 1873 s številko 1169:

"Vaše visoko blagorodje se mora nemudoma odpraviti na pohod po področju, kjer šotorijo Jomudi; te je treba z družinami vred uničiti in iztrebiti."

Vojni zgodovinar general Terežnjevič pripoveduje v svoji knjigi, kako sta bili ti dve povelji izvršeni:

"Galačev je zbral vse kozaške častnike, jim sporočil povelje, ki ga je sprejel od Kaufmanna, in zaključil nagovor takole:

"Upam, da boste izvršili povelje brez razmišljanja in da se ne boste ozirali niti na spol niti na starost... Pobijte vse!"

"Konjenica je odjezdila za bežimi Turkmeni (Jomudi so imeli izmed turkmenskih plemen).

"Kmalu je stotnja barona Krüdnerja sporočila, da vidi levo od poti mnogo arč (visokih voz na dve kolesi) in živine, ki se pomika v smeri proti pustinji."

Ko so Turkmeni opazili dohitevanje jih konjenico, so zapuščali živino, izpregli konje in odhajali. Kozaki so planili na karavano in niso prizanesli nikomur; predvsem so pobili oborožence, ki so peš spremljali vozove."

Tako so osvojili te kraje ruski generali.

Skupaj z vojsko so prišli v deželo tudi "mirmi osvajači." Oddelki, ki je zavezal Samarkand, kakor pripovedujejo zgodovinarji, nameščenci trgovcev Huduva in Pervušina. Medtem ko so topničarji s topovi razbijali flovnate zidove Samarkanda, so prirejali pomočniki gozpodov Huduva in Pervušina naše in molitve za zmago svojih slavni vojsk.

Generali so zasedli deželo in gradili v oazah utrjena mesta. Huduvi in Pervušini so ustanovili v novih mestih podružnice, gradili skladišča in nakupovali namakana zemljišča.

Trgovci domačini tudi niso hoteli zaostajati za prišleci. Tudi oni so začeli nakupovati zemljišča in jih oddajati v zakup po parcelah; zakupnina je znašala pol žetve. V novih mestih so zgradili osvajalci tovarne za čiščenje bombaža. V teh tovarnah ni bilo skoraj nobenih strojev.

Še tam, kjer so roke poceni, stroji niso potrebni!

Delavci so se dušili od bombaževih vlaken in prahu.

Tako so se pridobitniki polatili oaz. Pustinja pa jim ni bilo mar. Zakaj naj bi se bili industrije in trgovci lotili tako nedonosnega podjetja, kakor je preobrazba pustinje? Vrh tega niso bili niti sposobni za tako delo.

Zgodilo se je, da je vrhovni oblastnik v deželi, generalni gubernator, ukazal, ne da bi dolgo premišljal, naj se ob cestah v pustinji zasadijo drevesa—bela akacija, ajlant ali kakšno drugo redko drevo. In res so brez pomisleka drevje zasadili. To drevesa niso hotela ubogati jeziku.

generalnega gubernatorja. Posušila so se in poginila v tujem podnebu na neprikladnih tleh.

V Gladni stoji so zgradili za namakanje kanal—"Kanal Nikolaja I." A kako so ga zgradili? Že po nekaj letih so se nasipili povesili, kanal se je napolnil z blatom in polja so se spremenila v močvirja.

Leta 1920 je obiskal Gladno stepo agronom Kurbatov, ki takole pripoveduje, kaj je našel:

"Zemljišča so zamočvirjena in zablatena... Ohranila so se samo tista zemljišča, ki so bila najslabše namakana. Kulturnih rastlin ni videti, treba jih je dobesedno iskati na poljih, ki jih prerašča visoka stepna trava."

Ali se je izplačalo namakati pustinjo zato, da bi se spremenila v močvirje?

Tisočletja in petletke

Tisočletja so se v Srednji Aziji borili ljudje s pustinjo. Zdaj nadaljujejo boj drugače, po novem. Ne računajo več na tisočletja, marveč na petletke. Načrt in znanost vodita ljudi tam, kjer so prej delali na šlepo, kjer so rušili, kar so prejšnji dan zgradili.

V Sovjetski zvezi se ne bojimo dela za preobrazbo pustinje. To delo se bo izplačalo tedaj, ko bo pustinja prenehala biti pustinja. Narodom pustinje nismo sovražniki, marveč tovariši in zavezniki.

Vsaka cesta, ki jo zgradimo, je žila, po kateri se bo prelivalo v telo pustinje oživljajoče delo. Po teh cestah ne pojdejo osvajači, marveč delavci. Ne bodo vozili topov, temveč stroje.

In cesta ne bo gola cesta sredi gole pustinje. Obdala jo bodo polja in vrtovi, mesta in tovarne.

Sovjetska zveza je šele v drugi petletki (Knjigo "Priroda in ljudje" je M. Iljin spisal leta 1935. Op. ured.) Ali je doslej v boju s pustinjo že kaj dosegla?

Da, marsikaj smo ji že iztrgali. Ne tako mnogo, pa tudi ne malo. V prvi petletki smo spremenili v rodna tla z namakanjem in posejali z bombaževcem 6,500 kvadratnih kilometrov.

V Gladni stoji, kjer so carski generalni gubernatorji tako neuspešno gospodarili, je zraslo največje bombažev gospodarstvo na svetu—Pahta-Aral. V mnogih krajih Srednje Azije so izkapanne nove rečne struge z ravnimi bregovi in z gladkim dnom iz umetnega kamna—betona. Takšnih kanalov ni treba popravljati dvakrat na leto, kakor so morali popravljati stare "arike."

Se pred kratkim je bila okoli delavskih naselbin pri izvrih nafte ob reki Embi gola pustinja. Sedaj zelenijo tam parki in v gostem listju topolov žvrgolijo ptice.

Toda iztrgati moramo pustinjo še desetisoče, ne samo tisoče kvadratnih kilometrov! V prvi vrsti pa moramo priskrbeti vode tovarnam, obrtnim delavnicam in delavskim naselbinam—našim prednjim stražam v pustinji.

(Dalje prihodnjé)

NAZNANILO

Ker nas je že več rojakov naprosilo za naslove Jugoslovanskih oblastev v Zedinjenih državah, naj tu navedemo, da naslov jugoslovanske ambasade se glasi:

Yugoslav Embassy,
1520—16th St. N. W.
Washington 9, D. C.

Naslov urada jugoslovanske konzula pa se glasi:

Yugoslav Consulate General,
745—5th Ave.,
New York 22, N. Y.

Pišete lahko v slovenskem, srbohrvatskem ali angleškem jeziku.

Duhovščina in politika

(Ta članek je bil spisan pred parlamentarnimi volitvami, ki so se vršile v Italiji 18. aprila. Priobčamo ga, ker osvetljuje vlogo toliko razglašene volilne kampanje s strani papeža, škofov in duhovščine. Op. ured.)

Vse bolj brez sramu stopa v zadnjih mesecih v Italiji skoraj vsa višja duhovščina v neposredno volivno borbo. Pravcate volivne govore in volivne poslanice so izdali kar po vrsti škofje, nadškofje, kardinali in končno tudi papež.

Znano je, da rimo-katoliška cerkev in Vatikan že dolgo dosledno in vztrajno skušata izkoristiti verska čustva ljudskih množic za politične cilje najreakcionarnijših grupacij imperializma v svetu. Kot ni cerkev nikdar obsodila niti Hitlerja, niti Mussolinija, kot je nasprotno z njima celo paktirala in kot so ju najzvestejši škofje celo javno podpirali v težkih dneh protifašistične osvobodilne vojne evropskih narodov, tako se stavlja danes docela v službo ameriškanskemu imperializmu in njegovi politiki materialnega zasluževanja evropskih narodov s pomočjo "Marshallovega načrta."

Vendar moramo ugotoviti, da doslej v zadnjih desetletjih ni nikdar stopila cerkev tako odprto neposredno v dnevno volivno kampanjo, kot je storila zadnje mesece v Italiji. Odprtih "volivnih poslanic" doslej škofje niti papeži niso imeli navade naslavljati svojim vernikom. Sedaj pa postavljajo spovednico odprto v službo strankarski akciji svojih imperialističnih gospodarjev. Navajamo nekaj primerov:

Neki kardinal Eugen Tiseran pravi v svoji poslanici vernikom, da

"... katoliki, ki delajo na širjenju social-komunizma... sodelujejo pri razširjanju lažnih doktrin v borbi proti Bogu in njegovi cerkvi in pri razširjanju nemorale, kaosa, anarhije in družini in deželi" in dalje "ne morejo biti rešeni grehov, če se ne odrečejo lažnih ideologij..."

Take izjave o nemorali in "neodpuščanju grehov" daje kardinal istočasno, ko se ves svet zgraža nad pokvarjenostjo in nemoralno Vatikana in najvišje duhovščine, ki se je samo deloma razkrila pri znani kriminalni aferi Cipicea.

Poleg papežev volivne poslanice je za nas najznačilnejša gotovo poslanica goriškega nadškofa Margottija. Poglejmo nekaj stavkov njegove poslanice:

"Vsak človek, ki bi se iz narodnih nagibov odločil za komunizem in ga pri volitvah podpril, da pride do oblasti, bi se ustavljal spoznavni resnici in bi tako grešil proti Sv. Duhu, kar bi bil po Jezusovem nauku neodpustljiv greh."

Dalje pravi:

"... v sedanjih razmerah in takih okoliščinah je v Italiji samo ta stranka (krščansko demokratska) tako, da jo lahko s mirno vestjo priporočimo vsem katolicanom..."

Tako torej sam "po božji in apostolskega sedeža milosti nadškof in metropolit goriški, knez svetega rimskega cesarstva" itd. itd. direktno grozi s smrtnim grehom vsakemu, ki ne bo volil za De Gasperija. Lice-mersko gre pri tem celo tako daleč, da obljublja goriškemu Slovincem, ki jih danes ravno De Gasperijeva vlada izpostavlja najnesramnejšim pogromom nacional-šovinističnih, neofašističnih, demokristjanskih tolp, ki jim odreja vse osnovne nacionalne pravice, da ne bo ravno ta De Gasperijeva stranka spoštovala slovenske nacionalne pravice. Margotti pravi:

"Med te spadajo gotovo tudi načela o pravičnem ravnanju z narodnimi manjšinami, katerim se morajo zadržati vse narodne pravice in popolna enakost."

Vse te volivne laži in goljufije opravičuje goriški nadškof, ki ostaja dosleden svoji politiki odprtega podpiranja Musolinija, ki ga je slovesno blagoslovil v Gorici še v toku zadnje vojne—in dosleden politiki sodelovanja s hitlerizmom, ki ga je odkrito podpiral še leta 1944, tik pred njegovim zlomom z blagovžno frazo:

"... pri letošnjih volitvah gre prav za Boga in Duše."

V vsej tej volivni in vojnoujskaški akciji so papež in italijanski škofje izredno vztrajni. Iz koristili so velikonočno praznovanje, velikonočno spoved, velikonočne verske obrede za volivno akcijo. Papež je nastopil z novim volivnim govorom pri velikonočni pridigi. Enako Margotti v Gorici. Velikonočno pridigo so prenašali vsi zvočniki po Gorici.

Nastopal je direktno proti Jugoslaviji. Volivna borba v Italiji postaja oblika najnesramnejše vojnoujskaške akcije Vatikana in cerkve, ki hoče v interesu ameriškega imperializma organizirati "sveto križarsko vojno." Hočejo, da bi se kolo zgodovine zavrtelo nazaj; kot je vodil Hitlerjev fašizem v vojno in v barbarstvo, tako vodi današnja pot ameriškega imperializma v vojno in barbarstvo. Kot je Vatikan podpiral Mussolinija in njegovo vojno, tako služi zopet danes organizatorju nove vojne, ameriškim imperialistom.

Kot je že takrat vodil ideološko vojno proti napredku, demokraciji, svobodoljubnosti narodov, pod krinko borbe proti komunizmu, tako izkorišča današnji Boga, "dušno pastirstvo," cerkev, verska čustva poštenih ljudi v korist najhujših sovražnikov resnične demokracije, ljudskih množic in trajnega mira.

Kaj pa pravi k vsemu temu slovenska duhovščina?

Na Goriškem ni niti eden od slovenskih duhovnikov dvignil glasu proti takemu nesramnemu izrabljanju vere, cerkve, Boga v protinardne in protiljudske namene. Nasprotno! Na ves glas podpira Margottijevo akcijo, kljub temu, da je direktno naperjena proti slovenskemu narodu, našemu ljudstvu in novi Jugoslaviji.

"Slovenski Primorec," ki izhaja v Gorici in ki je v prvi številki trdil o sebi, da je edini slovenski katoliški tednik v Evropi, je stopil docela na izdajalsko pot. V celoti služi kot "discipliniran vernik," "poslušna ovčica," svojemu "nadpastirju," pa četudi ga ta vodi v najnesramnejše narodno izdajstvo. V celoti ponavlja grožnje s smrtnimi grehi, večnim izgubljenjem itd. vsem onim, ki ne bi šli pri volitvah volit za De Gasperija. Tu se berejo izjave papeža Pija XII. iz zadnjih tednov, kot na primer:

"Kdor ni z menoj, je proti meni!" ali "Kdor se v sedanjih razmerah zdrži volitev, napravi smrtni greh."

pravnost z državljani večinske narodnosti."

To je načrtna lažna obljuba tistega Margottija, ki je še pred nekaj leti prepovedal slovenske pridige v slovenskih cerkvah in ki naj bi verne Slovence zavedla, da bi glasovali za stranko, ki nastopa najbrutalnejše, protislovensko in protifašistično na Goriškem. To govori Margotti istočasno, ko njegov prijatelj videmški škof Nogara dela z vsemi silami na tem, da bi še zadnje slovenske duhovnike izgnal iz Beneške Slovenije in Kanalske doline in da bi tam zatrl vsako sled za slovenstvom v cerkvi.

Vse te volivne laži in goljufije opravičuje goriški nadškof, ki ostaja dosleden svoji politiki odprtega podpiranja Musolinija, ki ga je slovesno blagoslovil v Gorici še v toku zadnje vojne—in dosleden politiki sodelovanja s hitlerizmom, ki ga je odkrito podpiral še leta 1944, tik pred njegovim zlomom z blagovžno frazo:

"... pri letošnjih volitvah gre prav za Boga in Duše."

V vsej tej volivni in vojnoujskaški akciji so papež in italijanski škofje izredno vztrajni. Iz koristili so velikonočno praznovanje, velikonočno spoved, velikonočne verske obrede za volivno akcijo. Papež je nastopil z novim volivnim govorom pri velikonočni pridigi. Enako Margotti v Gorici. Velikonočno pridigo so prenašali vsi zvočniki po Gorici.

Nastopal je direktno proti Jugoslaviji. Volivna borba v Italiji postaja oblika najnesramnejše vojnoujskaške akcije Vatikana in cerkve, ki hoče v interesu ameriškega imperializma organizirati "sveto križarsko vojno." Hočejo, da bi se kolo zgodovine zavrtelo nazaj; kot je vodil Hitlerjev fašizem v vojno in v barbarstvo, tako vodi današnja pot ameriškega imperializma v vojno in barbarstvo. Kot je Vatikan podpiral Mussolinija in njegovo vojno, tako služi zopet danes organizatorju nove vojne, ameriškim imperialistom.

Kot je že takrat vodil ideološko vojno proti napredku, demokraciji, svobodoljubnosti narodov, pod krinko borbe proti komunizmu, tako izkorišča današnji Boga, "dušno pastirstvo," cerkev, verska čustva poštenih ljudi v korist najhujših sovražnikov resnične demokracije, ljudskih množic in trajnega mira.

Kaj pa pravi k vsemu temu slovenska duhovščina?

Na Goriškem ni niti eden od slovenskih duhovnikov dvignil glasu proti takemu nesramnemu izrabljanju vere, cerkve, Boga v protinardne in protiljudske namene. Nasprotno! Na ves glas podpira Margottijevo akcijo, kljub temu, da je direktno naperjena proti slovenskemu narodu, našemu ljudstvu in novi Jugoslaviji.

"Slovenski Primorec," ki izhaja v Gorici in ki je v prvi številki trdil o sebi, da je edini slovenski katoliški tednik v Evropi, je stopil docela na izdajalsko pot. V celoti služi kot "discipliniran vernik," "poslušna ovčica," svojemu "nadpastirju," pa četudi ga ta vodi v najnesramnejše narodno izdajstvo. V celoti ponavlja grožnje s smrtnimi grehi, večnim izgubljenjem itd. vsem onim, ki ne bi šli pri volitvah volit za De Gasperija. Tu se berejo izjave papeža Pija XII. iz zadnjih tednov, kot na primer:

"Kdor ni z menoj, je proti meni!" ali "Kdor se v sedanjih razmerah zdrži volitev, napravi smrtni greh."

V tem listu, ki trdi o sebi, da je namenjen interesom katoliških Slovencev na Goriškem, se bere z velikimi črkami napisana "izjava:"

"Vsak duhovnik in laik, ki bi iz strahu pred zločinci ne napravil, kar je v njuni moči, da ne zmaga brezbožni komunizem, bi bila izdajalca Kristusa, njegove resnice, pravice in blagoslova. In plačilo za to izdajstvo jima bo stokrat večje gorje, kot je tisto, zaradi katerega sta se bala storiti svojo dolžnost."

Slovenska duhovščina na Goriškem, kakor tudi ona v Trstu, je torej skoraj v celoti šla po poti narodnega izdajstva, ker ji je strankarska pripadnost po navodilih Vatikana, papeža in italijanskih kardinalov in škofov več kakor pa slovenska narodna zavest in dolžnost.

Razen redkih, ki molče, ali samo v "ožjem krogu" priznajo, da obsojajo to početje Vatikana, vsi ostali duhovniki na Goriškem in v Trstu kriče v en protinardni, protijugoslovanski in protidemokratski rog.

Podobno se obnaša slovenska duhovščina na Koroškem. Na ves glas kleveta našo državo, z vsemi silami skuša razbijati enotnost v boju slovenskega ljudstva v Avstriji za njegove narodne pravice. Tudi tej duhovščini življenje slovenskega ljudstva na Koroškem ni mar.

Ona se ravna po navodilih celovškega škofa—Nemca in do pred kratkim celo po navodilih bivšega ljubljanskega škofa Rožmana. Omogoča mu celo, da je kot "nadpastir" in "knezoškof ljubljanski" še pred kratkim izdal poslanico slovenskim vernikom, ki se selijo v Ameriko.

Za to duhovščino je značilen spor okoli Mohorjeve družbe. Predstavnik te duhovščine prileten prelat Valentin Podgorca, je na nekem razgovoru o Mohorjevi družbi 30. novembra 1947 v Celovcu najlepše pokazal, kam vodi to duhovščino nacionalna izkoreninjenost, narodno izdajstvo in slepa pokornost Rimu ter svojemu nemškemu škofu. Navedli bomo samo nekaj najdrastičnejših izjav gospoda Podgorca:

"Vaša vlada me ne briga nič... Mi smo bili vedno za vero, dom, cesarja... Kaj pa imate vi prav za prav proti cesarju?"

Tu so jasno razkrili, kam jih

je morala pripeljati pot, po kateri je njihovo katoliško stranko vodil dr. Anton Korošec. Njim je prav vseeno—samo da imajo nekaj oblasti, da lahko skupno zatirajo ali ob pomoči Habsburžanov ali Karadjordjevičev, to ni važno,—važno je, da v vsakem slučaju zatirajo naše ljudstvo. S parolo "vse za vero, dom, cesarja" so služili Habsburgom, potem Rennerjevemu socialšovinistom, potem Dolfussu. Pod to parolo je Korošec organiziral pri nas tiste klerofašiste, stražarje in mladce, ki so omogočili paktiranje s Hitlerjem v času Cvetkoviča, Korošca in Kreka ter končno sodelovanje z Mussolinijem in Hitlerjem pod vodstvom Rožmana.

Samo taka oblast je za duhovščino od boga. Ljudska oblast—temu pravi prelat Podgorca—in z njim vsa duhovščina te vrste: "... pocestna sodišča sodijo škofo..." Te oblasti ta gospoda ne prizna, ta oblast ni od boga, to je "pocestna družal." Vojni zločinci so za njih "blage duše."

Gospod Podgorca pravi s častitljivim zgražanjem: "Blage duše, kakor so Basaj in Puš, dajejo zapreti." Ta grozna pocestna sodišča!?

Po vsem tem izjavlja ta izdajalska duhovščina licemersko—po besedah prelata Podgorca:

DRUGA IZDAJA

ENGLISH-SLOVENE DICTIONARY

(Angleško-slovenski besednjak)

Naročite pri:

ENAKOPRAVNOSTI

6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

CENA \$5.00

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENdicott 0718

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 East 61 Street
HE 2730

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalno in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.
vogl E. 62nd St., vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

"Mi smo več storili za Koroško kot vi... Mi skrbimo za katoličane."

(Dalje prihodnjé)

Freeburg, Ill. — Po daljši bolezni je umrla Paula Klasnek, rojena Bertnik, doma iz Volčje jame blizu Smartna pri Litiji. Zapušča moža Jovea, tri sinove in več drugih sorodnikov.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

Zastopniki

"Enakopravnosti"

★

Za st. clairsko okrožje:

JOHN RENKO

1016 E. 76th St.

★

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:

JOHN STEBLAJ

775 East 236 St.
REDwood 4457

★

Za newburško okrožje:

FRANK RENKO

11101 Revere Ave.
Diamond 8029

Zastopniki

"Enakopravnosti"

★

Za st. clairsko okrožje:

JOHN RENKO

1016 E. 76th St.

★

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:

JOHN STEBLAJ

775 East 236 St.
REDwood 4457

★

Za newburško okrožje:

FRANK RENKO

11101 Revere Ave.
Diamond 8029

Zastopniki

"Enakopravnosti"

★

Za st. clairsko okrožje:

JOHN RENKO

1016 E. 76th St.

★

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:

JOHN STEBLAJ

775 East 236 St.
REDwood 4457

★

Za newburško okrožje:

FRANK RENKO

11101 Revere Ave.
Diamond 8029

Zastopniki

"Enakopravnosti"

★

Za st. clairsko okrož

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

PRVA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Največji veseljak in nesramnež v vsej stotnji, drzni in brezobzirni Jegorka Žarkov, se je vmešal v pogovor, mežikal in se umazano smejal:

— To ti je stara pesem: tvoj očka ne bo pustil snahe pri miru. Trden žrebec je še. Tole se je primerilo nekoč... — Prelelel je z očmi naokoli in ošinil svoje poslušalce. — Nek tak dedec se ti je privadil snahe in je venomer tiščal vanjo, samo mož mu je bil na poti. In veš kakšno ti je uganil? Ponoči je šel na dvorišče in na stečaj odprl vrata, da se je vsa živina raztepla po dvorišču. Oni pa ti je dejal sinu: "Ti zanikrnež zanični, zakaj neki nisi zapahnil lese? Vidiš: vsa živina je ušla, pojdi jo spravljat nazaj!" Mislil si je kajpak, da pojde sin ven, sam pa se bo ta čas stisnil k snahi, ali sinu se ni ljubilo. "Pojdi, je ta zašepetal ženi, in spravi živino noter." Ta je res šla. Sam pa je ležal in poslušal: oče je torej zlezal z ležišča in po kolenih drsal proti postelji. Sin pa je ne bodi len vzel valjar s klopki in prežal nanj. Ko se je oče komaj privlekel do postelje in samo roko stegnil, ga je že sin z valjarjem trk-trk-trk potkal po pleši. "Fej te bodi — je zavpil — prekleli! Navadil se je prežvekovati odojč!... Pri njih je namreč spal čez noč teliček v hiši in je venomer po-

Fortune Hunter

CHICAGO — Disabled American Veterans National Service Foundation puzzle contest draws pretty Carol Benson as one of contestants that may get rich for life while helping DAV maintain its free rehabilitation and service program. Fifty thousand dollars will be won by 270 top scorers in DAV word puzzle quiz.

Want Music In Schools

CHICAGO—These two little girls practicing on their flutes are getting classroom instruction in music, something 85 per cent of the American people believe should be a part of every school system, according to a recent nationwide survey on the public's interest in music, which was conducted by the American Music Conference. Actually, only 20 per cent of the persons of all ages who now play an instrument took lessons as part of their school work. The girls here are from Milwaukee, Wis., one of the few cities where the school curriculum includes music instruction.

Uncle Sam Says

Seeding time on the farm calls for the use of strong, pure seed able to meet weather and pest attacks and still come through with a good harvest. United States Savings Bonds are like good reliable seed. They grow a crop which can be left to full, rich maturity in ten years at the rate of \$4 for every \$3 invested. Take a tip from the wise farmer who is storing up a crop of security by investing now in Savings Bonds. He is growing more money, security for himself and his family and security for his country. Your security is America's security.

U. S. Treasury Department

skušal žuliti kako cunjio. Sin se je torej delal, kakor da bi bil zadel telička, in je kar mirno ležal; ni se ganil in ni več spregovoril... Starec pa je prilezel nazaj do pograda, se ulegel in otipaval buško, ki se mu je zdebela kakor gosje jajce. Ležal ti je torej, ležal in dejal: "Ivan, ti, Ivan?" "Kaj bi rad, očka?", "Ti, koga si pa mahnil?" "I, telička", je rekel ta. Ali starec mu de ves solzan: "Kakšen — pravi — gospodar bo neki iz tebe, zlomek te nesi, če tako pretepaš živino?"

— Lažeš, da se kadi.
— Privezati bi te bilo treba, kozavec.

— Kakšen semenj pa je to? Narazen! — je zarjul narednik, ko se je približal, in kozaki so se razgubili h konjem, se posmehevali in obmetavali z zbadljivkami. Po čaju so odšli vadit v skupinah. Desetniki so jim izbijali domače privade.

— Trebuh noter, hej, ti, svinja vampašta!

— Ravnaj se na deeesno, koooorak...

— Vod, stoj!

— Stopaj!

— Ej, ti tam na levem krilu, kako stojiš, mater ti...?

Gospodje častniki so stali ob strani, opazovali, kako gonijo po prostornem dvorišču kozake, kadili in se včasih vtaknili v odredbe podčastnikov.

Grigorij je gledal izlikane, gizdalinske častnike v gosposkih svetlosivih plaščih in brezhibno krojenih suknjičih in čutil med seboj in njimi neprehodno, nevidno steno: tam je lahko teklo posebno, nekočsko, gosposko, drugačno življenje, brez umazanosti, brez uši, brez strahu pred narednikom, ki je pogosto uporabljal palico.

Grigoriju in vsem mladim kozakom se je globoko vtisnil v dušo dogodek, ki se je primeril tretji dan po prihodu na posestvo. Vadili so se s konji; konj Prohoro Zikova — fanta s teličje dobrodušnimi očmi, kateremu se je pogostoma sanjalo o njegovi daljni rodni vasi —, nemirna in neukrotljiva žival, je mimogrede brenil narednikovega konja. Udarci ni bil hud in mu je samo malo presekal kožo na levem stegnu. Narednik je pri priči udaril Prohoro z bičem po licu, zapodivši se s konjem proti njemu, in kričnil:

— Kam pa zijaš? ... Kam zijaš? Ti bom že dal, ti pes!

Tri dni mi boš stal mirno! ...

Stotnijski poveljnik je videl ta prizorček, nekaj rekel vodnemu častniku, se obrnil vstran, gladil držaj sablje in naveličano na vsa usta zehal. Prohor si je z rokavom plašča obrisal zateklega lica progo cureče krvi in usta so mu zatrepetala.

Ko je Grigorij uravnaval konja v vrsto, je pogledal k častnikom, a ti so se pomenkovali, kakor da bi se ne bilo nič zgodilo. Pet dni pozneje se je Grigoriju pri napajanju konj izmuznilo vedro v vodnjak in že je planil k njemu narednik kakor skobec in dvignil roko.

— Ne dotikaj se me! ... — je zamolklo zavpil Grigorij in pogledal v vodo, ki je valovila v globini.

— Kaj? Noter, svinja, ponj! Gobeč ti raztreščim! ...

— Pojdem ponj, a ti se me ne dotikaj! — je Grigorij počasi zategoval besede, ne da bi dvignil glavo.

Ko bi bili kozaki pri vodnjaku, bi se bilo vse skupaj drugače končalo: narednik bi bil prav

gotovo pretepel Grigorija, ali konjevodci so bili za ozidjem in niso mogli slišati pogovora. Narednik je stopil h Grigoriju, se obračal za drugimi, spihaval in zavijal grabeljivje, od jeze spade oči.

— Kaj pa si ti? Kako pa govoriš s predstojniki?

— Ti, Semjon Jegorov, ne divjaj!

— Groziš? ... Strl te bom kakor uš! ...

— No, daj, — Grigorij je odmaknil pogled od vodnjaka. — Če me boš le enkrat udaril — te bom prav gotovo ubil! Si razumel?

Narednik je presenečeno razprl kvadrasta krapja usta in ni našel odgovora. Trenutek za obračun je potekel. Grigorijev posineli, pepelnati obraz ni obetal nič dobrega in narednik se je zmedel. Odšel je od vodnjaka, spodrsnil v blatu, zmezanem okrog žleba, po katerem so nivali vodo v izdolbena korita, se odhajaje obrnil, zamahnil s pestjo kakor s kijem in dejal:

— Poročal bom stotnijskemu! To bom raportiral stotnijskemu!

Toda kdo ve zakaj ni poročal stotnijskemu, vendar pa je Grigorija jahal dva tedna neprenehoma, se zadiral nanj za vsako malenkost, ga izven reda pošiljal na stražo in se izmikal, da bi se srečal z njegovim pogledom.

Enakomerna, dolgočasna razdelitev dneva je ubijala vse živno. Do večera, dokler ni troben tač zatrobil večernice, so se ukvarjali z urejenjem, skupinskih vaj peš in na konju, napregali, čistili in krmili konje ob jaslih, si vtepali v glavo bedaste predmete in šele ob desetih, po pregledu in razporeditvi straž, so se zbrali k molitvi; narednik je preletel postrojeno vrsto s svinčeni očmi in začel z običajno hripavim glasom "Oče naš".

Zjutraj se je ponovil isti kolovrat in minevali so različni, a hkrati kakor dvojčki podobni dnevi.

Na vsem posestvu je bila razen stare upravnikove žene ena sama ženska in v to se je ozirala vsa stotnja, ne izvzemši

niti častnikov — mlada, zala upravnikova hči — Poljankinja Franja. Ta je pogosto tekal iz hiše v kuhinjo, kjer je kraljeval stari golobradi kuhar.

Stotnja, razdeljena na učeče se vode, je z vzdihji in mežikanjem spremljala šušenje sivoga Franjinoga krila. Franja je čutila na sebi neprenehne poglede kozakov in častnikov in je kar plaval v mastnih valovih pohote, ki jo je izžarevalo tri sto oči, se izzivajoče pozibavala v bokih, tekala iz hiše v kuhinjo, iz kuhinje v hišo in se nasmihala vodo m zapovrstjo drugemu za drugim, gospodom častnikom pa vsakemu posebej. Zanj so se ogrevali vsi, ali, kakor so pravili, uspel je samo koprasti in od nog do glave kosmati stotnik.

Že pred pomladjo pa se je zgodilo tole. Ta dan je imel Grigorij službo v konjušnici. Večidel je prebil v enem koncu hleva, kjer so nemirno topotali častniški konji, ker so prišli v sosesčino s kobilo. Bilo je ob opoldanskem odmoru. Grigorij je ravno z bičem osmuknil belonoga narednikovega konja in, od onod grede, spotoma pogledal v predel k svojemu rjavcu. Konj je hrustal vlažno seno, zasakal rdečkasto oko po strani h gospodarju in dvignil zadnjo nogo, ki si jo je bil ranil ob spravljanju drv. Ko mu je Grigorij popravljal uzdo, je zaslišal topot in pritaženi vzkril v temnem kotu konjušnice. Stopil je mimo konjskih predelov, rahlo vznemirjen spriču nenavadnega šuma. Oči mu je slepila lepljiva tema, ki je gosto valovila v prehodu. Vrata konjušnice so se zaloputnili in nek pridružen glas je šepetaje vzkliknil:

— Urno, dečki!

Grigorij je pospešil korake.

Kdo tam?

Desetnik Popov se je mahoma znašel na pragu in se zadel obenj.

— Ti, Grigorij? — je zašepetal in udaril Grigorija po plečih.

— Počakaj. Kaj se godi tu?

Desetnik se je nasmehnil in svesti si krivde in prijel Grigorija za rokav.

— Tu... Čakaj, kam greš?

Grigorij mu je iztrgal roko in odprl vrata. Na praznem dvorišču je hodila pisana kokoš s pristrženim repom in, ne vedoč za to, da misli kuhar naslednji dan pripraviti iz nje juho za gospoda upravnika, spotoma kopala pesek in kokodakala v premislekih, kje naj znese jajce.

Grigoriju je udarila svetloba v oči in ga za trenutek oslepila, zato si je zaslonil oči z dlanjo in se ozrl, ko je zaslišal v temnem kotu konjušnice glasnejši šum. Opriljamel se je z roko stene in šel tjakaj; po steni in na jaslih nasproti vrat je plesal sončni zajček. Grigorij je šel in žmeril pred svetlobo, ki mu je ožigala oči. Nasproti mu je prišel šaljivec Žarkov. Šel je, si spotoma zapenjal bavo pri uha-jajočih mu hlačah in zmajeval z glavo.

— Kaj pa ti? ... Kaj je to?

— Urno stopi! — je zašepetal Žarkov in soplil Grigoriju v obraz smrdečo sapo iz umazanih ust, — tam... tam je čudovito! ... Dečki so tjakaj spravili Franjo... Položili so jo... — Žarkov se je zahel-

ljal, ali Grigorij ga je sunil, da se mu je pretrgal smeh in je zamolklo treščil s hrptom ob hrapovo steno konjušnice. Grigorij je tekkel proti nejasnemu šumu in v razširjenih, temeprivajenih očeh se mu je skrival strah. V kotu, tam, kjer so ležale odeje, so se gosto gnetli kozaki — ves prvi vod, Grigorij je molče razrival kozake in se pehal dalje. Na tleh je negibno ležala Franja z nesramno in strašno razkročenimi nogami, svetlečimi se v temi; glavo je imela povito v odejo, kiko raztrgano in dvignjeno nad prsi. Z nje je ravnokar vstal nek kozak, si dvignil hlače, se po strani nasmejal, ne da bi se ozrl po tovariših, odšel k steni in napravil prostor naslednjemu. Grigorij je planil nazaj in stekel k vratom.

— Naaaarednik! ...

Dohiteli so ga ravno na pragu, ga potegnili nazaj in mu zaprli usta z dlanjo. Grigorij je enemu pretrgal suknjič od vrata do pasu, posrečilo se mu je drugega breniti v trebuh, potem pa so ga premagali, mu tako kakor Franji zamotali glavo v odejo, mu zvezali roke, ga molče, da bi jih ne prepoznal, enemu odnesli in vrgli v prazne jasi. Grigorij se je dušil v smrdu odeje, poskušal kričati in bil z nogami ob pregrado. Slišal je tam v kotu šepetanje in škripanje vrat, skozi katera so prihajali in odhajali kozaki. Čez dvajset minut so ga razvezali. Na pragu so stali narednik in dva kozaka iz drugega voda.

— Jezik za zobe! — je dejal narednik, močno škilil in gledal mimo njega.

— Niti besedice, če ne... ti porežemo ušesa, — se je nasmehnil Dubok, kozak iz tujeja voda.

Grigorij je videl, kako sta dva dvignila siv sveženj — Franjo (noge so ji mrtvo visele, tvoreč pod krilom oster kot), ga dvignila na jasli, siloma odprla steno, kjer je popustila slabopribita deska. Stena je mejlja na sadovnjak. Nad vsakim predelom se je svetilo umazano,

zaprano okence. Kozaki so zlezli na pregrade in se dvignili, da bi videli, kaj bo napravila Franja, ko bo padla skozi odprtino; nekateri so urno stekli iz konjušnice. Živalska radovednost je pograbila tudi Grigorija. Opriljamel se je prečnika, se dvignil z rokami do okenca, poiskal oporo za noge in se zagledal nizzdol. Desetine oči je strmelo skozi pajčevinasta okenca na ležečo pod steno. Ležala je na hrbtu, kakor škarje odpirala in zavirala noge in praskala s prsti kopneči snag na vrtu. Grigorij je ni videl v obraz, slišal pa je pritaženo dihanje kozakov, oprežujočih pri okencih, in prijetno in mehko hrustanje sena.

Dolgo je ležala in se potem dvignila na vse štiri. Roke so se ji tresle in je niso držale. Grigorij je to jasno videl. Zazihala se je, se dvignila na noge in razmršena, tuja in neznana ošinila okenca z dolgim, dolgim pogledom.

In je šla, prijemajoč se z eno roko za kozaljkovo grmičje, z drugo opraje se za steno, in se potiskala dalje...

Grigorij je skočil s prečnika in se z roko prijel za vrat; dušilo ga je.

S praga mu je nekdo, niti sam se ni zavedel kdo, razločno in glasno dejal:

— Če komu kaj črhneš — za Krista Boga, te ubijem! A?

Ko je vodni častnik pri pregledu zagledal odtrgani gumb na Grigorijevem plašču, je vprašal:

— Kdo te je potegnil? Kakšna moda pa je to?

Grigorij je gledal v krožec, sled v suknu po odtrganem

SLOV. NARODNA CITALNICA

prijazno vabi na

ZABAVNI VEČER

V SOBOTO 8. MAJA

v Slov. nar. domu, St. Clair Ave.

dvorana št. 1, novo poslopje

Pričetek ob 8. zv. Dobrodošli bodo člani in prijatelji.

Spomnite se

MATERE

NA

materinski dan 9. maja

S KRASNIM ŠOPKOM LEPEGA CVETJA ALI S

CVETLICAMI V LONCIH

IMELI BOMO OBŠIRNO ZALOGO ZA IZBERO

VSAKOVRSNEGA CVETJA

SE PRIPOROČAMO ZA OBISK.

JAMES SLAPNIK

CVETLIČARNA

6620 ST. CLAIR AVE. — HE 8824

Cvetje pripeljemo kamorkoli ter pošljamo vsepovsod

potom telegrafa.

NOVICA

IMA LE TEDAJ

SPLOŠNO VREDNOST

KO JO IZVE JAVNOST

KADAR SE pri vaši hiši pojavi kaj novega, ki bi zanimalo vaše prijatelje in splošno javnost, sporočite tozadevno na

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE.

HEnderson 5311

Novice radevolje priobčujemo brezplačno

gumbu; prešinil ga je spomin in prikratk po dolgem razdobju toliko, toliko, da ni zajokal.

Nad steno je neznansko priklopalo sonce. Nepožeta zrela je zera pšenice so izpuhtevala rumen prah. Z roko se ni bilo mogče dotakniti delov kosilnice. Glave ni bilo mogoče dvigniti. Celo rumenkasta prevleka neba je bila prežarjena od pripeke. Tam, kjer se konča pšenica, se začne zafranasto cvetje medene detelje.

Vas se je preselila v steno. Želi so žito. Konjske moči so se izčrpavale s kosilnicami, se dušile v soparici, v dišečem prahu, v zagatnosti, v pripeki... V eter je pihal od Dona v redkih valovih, dvigal plasti prahu in kakor v megličasto kopreno zavijal žgoče sonce.

CVETLIČARNA

in trgovina z različnimi predmeti za darila, se prodaja. Dobrodošla trgovina na prometnem mestu v severovzhodnem delu. CENA \$4.500. BEACHLAND REALTY CO. 767 E. 185 St. — IV 1012

HIŠA NAPRODAJ

Radi odhoda iz mesta se prodaja hiša na 23326 Ivan Ave. 6 sob, vse spodaj. 2 garaži, 2 kokošnjaka, veliko sadnega drevja; lota 100x143. Za podrobnosti se obrnite na lastnika.

CARL PISANSKY

Ford Rd., So. Madison, Ohio

HIŠA NAPRODAJ

7 sob, zidan shingle, 10 P. C., lota 60x206, garaža za 2 avta, v izvrstnem stanju. To je krasen dom in se lahko porabi koristno na različne načine. Blizu E. 109 St. in cerkve ter šole sv. Alojzija, poučevalne in buse. Vprašajte pri E. GUINAN, 663 East 109 St., tel. GL 8094.

SAMSKI MOŠKI

Želi dobiti v najem dve sobi, kjer bi si lahko tudi kahal. Želi dobiti pri mirni družini, ter lahko počaka nekaj tednov, če bi slučajno kdo v tem času imel stanovanje. Naslov se naj pusti v uradu tega lista.

ZIDANA HIŠA

4 s 4 stanovanji; 2 po 5 sob in 2 po 4 sobe, posamezni fornizi; blizu transportacije. Med Lake Shore Blvd. in E. 156 St. Dober dohodek. Za podrobnosti pokličite

KE 5702

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM

INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

Splošno tovarniško

delo za težake

Podnevni šift
5 dni, 40 ur tedensko
Dobra plača od ure

The Oliver Corp.

19300 EUCLID AVE.

Hiša na ogled

Nova, zidana hiša s 5 sobami bo odprta na ogled v nedeljo od 2. ure naprej do 5. ure. Nahaja se na 22831 Miller Ave.

Pokličite zvečer

Euclid Mason Co.
Wickliffe 145 J 2

Zakrajsek Funeral

Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE

Tel: ENdicott 3113